

Raadsvoorstel

Datum vergadering : 28 mei 2024
Registratie nummer : GZDGWB 1408114/1408275
Voorstelnummer : RV2024-064
Portefeuillehouder : Jacoline Hartman
Bijlage(n) : 1
Onderwerp : Programma civiele kunstwerken gemeente West Betuwe periode 2025 – 2034

Onderwerp

Programma civiele kunstwerken gemeente West Betuwe periode 2025 – 2034

Beslispunten

1. Het programma 'Civiele kunstwerken gemeente West Betuwe 2025 – 2034' vast te stellen;
2. Op basis van een integrale afweging in de Perspectiefnota 2025 in te stemmen met een jaarlijkse aanvullende dotatie in de egalisereserve kunstwerken voor het uitvoeren van dagelijks en groot onderhoud van € 217.000.
3. Het benodigde investeringskrediet van € 1.487.393 voor het vervangen van 13 civiele kunstwerken in de periode 2025 - 2034 en de dekking van de kapitaallasten van € 49.000 per jaar integraal af te wegen bij de Perspectiefnota 2025 en te laten verlopen via de exploitatie van de meerjarenbegroting.
4. Over- en onderschrijdingen op het budget onderhoud civieltechnische kunstwerken jaarlijks te verrekenen met de egalisereserve kunstwerken;
5. In afwijking op de financiële verordening, investeringen voor nieuwe houten kunstwerken te activeren en af te schrijven over een periode van 40 jaar en nieuwe betonnen en stalen kunstwerken te activeren en af te schrijven over een periode van 80 jaar.

Inleiding

Kort voor het ontstaan van de gemeente West Betuwe op 1 januari 2019 is een kunstwerkeninventarisatie voor de nieuwe gemeente uitgevoerd. Onderhoud aan het areaal civiele kunstwerken heeft sindsdien, i.v.m. capaciteitstekort, ad hoc plaatsgevonden op basis van die inventarisatie en op basis van schouwen en meldingen die in de afgelopen jaren zijn ontvangen.

Om grip te krijgen en te houden, om sturing te geven aan de duurzame instandhouding en om hier voldoende budget beschikbaar voor te hebben is het "Programma civiele kunstwerken gemeente West Betuwe 2025 – 2034" opgesteld. Hiermee is invulling gegeven aan de harmonisatie van het civiele kunstwerkenbeheer van de voormalige gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal.

Samenvatting

Het "Programma civiele kunstwerken gemeente West Betuwe 2025 – 2034" is gebaseerd op een in november en december 2023 uitgevoerde inventarisatie en inspectie van de 133

kunstwerken die de gemeente in eigendom heeft (conform de landelijke NEN-norm 2767-4 voor conditiemetingen). De basisgegevens van de kunstwerken zijn vastgelegd in zogenaamde 'paspoorten' en er is een maatregelenplan opgesteld voor het in de planperiode uit te voeren onderhoud en voor de nader uit te voeren onderzoeken.

Het beheer van civiele kunstwerken is gebonden aan wet- en regelgeving. Met name de zorgplicht is van belang. Bij onvoldoende zorg kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld. De beheerstrategie voorziet erin om minimaal aan de wettelijke kaders te voldoen. Dit betreft niet alleen de veiligheid van de objecten, maar ook het voorkomen van kapitaalvernietiging. Daarnaast vinden we het vanzelfsprekend dat wij zorgvuldig omgaan met het goed en verantwoord beheren van haar kapitaalgoederen, waaronder de civiele kunstwerken.

Het Programma civiele kunstwerken gemeente West Betuwe 2025 – 2034 is tot stand gekomen op basis van de volgende strategische randvoorwaarden:

- De kunstwerken moeten veilig zijn.
- Het basisniveau voor de kunstwerken is beeldkwaliteitsniveau B (CROW Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2023).
- De kunstwerken moeten op een 'redelijk' niveau onderhouden worden¹. Dit is een onderhoudsniveau waarmee de beoogde levensduur van de kunstwerken wordt behaald.
- Zolang het uitvoeren van groot onderhoud doelmatig is, kiest de gemeente vanuit de circulariteitsgedachte voor levensduurverlengend onderhoud in plaats van vervanging.

De conclusies van de inspecties en onderzoek luiden:

- De kunstwerken bevinden zich over het algemeen in een goede tot redelijke staat.
- 19% van de kunstwerken is in een slechtere staat (matig, slecht) dan op basis van het beleid van de gemeente is gewenst.
- 4 kunstwerken zijn in slechte staat. Bij deze kunstwerken is de veiligheid van de weggebruikers mogelijk in het geding. Tijdens het uitvoeren van de inspectie is vanwege de geconstateerde slechte staat voor twee bruggen geadviseerd om direct maatregelen te treffen door een aslast beperking op te leggen. Dit advies is opgevolgd.
- De afzonderlijke bouwdelen van de kunstwerken zijn over het algemeen in goede staat. 6% van alle bouwdelen is in slechte of zeer slechte staat en heeft op korte termijn onderhoud nodig.
- Bij 15 kunstwerken zijn technische/constructieve schades aangetroffen waarvan de ernst en de oorzaak tijdens de inspectie niet uniform kon worden vastgesteld. Omdat bepaald is dat de risico's op gevolgschade (materieel, financieel en/of letsel) bij geen herstel van de schade aanzienlijk zijn, luidt het advies om deze objecten nader te onderzoeken.
- Op basis van de uitgevoerde inspectie wordt geadviseerd om in de komende 10 jaar in totaal 13 objecten te vervangen. Mogelijk kunnen de planjaren worden uitgesteld, als de nadere onderzoeken uitgevoerd worden. Hiermee kan de restlevensduur beter ingeschat worden en zal er geen kapitaalvernietiging plaatsvinden door te vroeg vervangen.

---

¹ Zie ook paragraaf 4.1 "Staat van de kunstwerken" van het Programma voor een toelichting

28 mei 2024

Kenmerk GZDGWB/1408114/1408275

Bovenstaande bevindingen en conclusies leiden tot de hierna genoemde kosten. Een nadere specificatie van de kosten is te lezen onder het kopje Financiën. De details zijn opgenomen in het Programma civiele kunstwerken gemeente West Betuwe 2025 – 2034 en de daarbij behorende bijlagen.

Jaarlijkse kosten (exclusief kapitaallasten van investeringen, zie hiervoor onder het kopje Financiën)

Vakdiscipline	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Dagelijks onderhoud	€ 27.610	€ 60.650	€ 48.700	€ 62.650	€ 23.100	€ 130.150	€ 56.700	€ 82.650	€ 49.100	€ 109.650
Groot onderhoud	€ 85.658	€ 104.339	€ 18.310	€ 126.219	€ 22.027	€ 223.543	€ 150.415	€ 53.986	€ 107.995	€ 73.727
Subtotaal	€ 113.268	€ 164.989	€ 67.010	€ 188.869	€ 45.127	€ 353.693	€ 207.115	€ 136.636	€ 157.095	€ 183.377
Winst&risico, AK, UK (20%)	€ 22.654	€ 32.998	€ 13.402	€ 37.774	€ 9.025	€ 70.739	€ 41.423	€ 27.327	€ 31.419	€ 36.675
VAT (25%)	€ 28.317	€ 41.247	€ 16.753	€ 47.217	€ 11.282	€ 88.423	€ 51.779	€ 34.159	€ 39.274	€ 45.844
Inzet bijzonder materieel, milieu, verkeersmaatregelen, vergunningen, onvoorzien (20%)	€ 22.654	€ 32.998	€ 13.402	€ 37.774	€ 9.025	€ 70.739	€ 41.423	€ 27.327	€ 31.419	€ 36.675
TOTAAL	€ 186.892	€ 272.232	€ 110.567	€ 311.634	€ 74.460	€ 583.593	€ 341.740	€ 225.449	€ 259.207	€ 302.572

Bij het dagelijks onderhoud is rekening gehouden met calamiteitenonderhoud. Dit is geen directe kostenpost. Het betreft een budget voor het direct verhelpen van mogelijke calamiteiten. Voorts maken inspectiekosten onderdeel uit van het dagelijks onderhoud. Dit betreft, naast periodieke instandhoudingsinspecties en geadviseerde nadere onderzoeken, ook de jaarlijks terugkerende kosten voor het operationeel en actueel houden van een kunstwerkenbeheersysteem.

Enmalige kosten (investeringen)

Vakdiscipline	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Vervangen object	€ 350.000	€ 67.500	€ 38.500	€ 92.500	€ 0	€ 271.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Opslag voor aansluiting kunstwerk op weginfrastructuur (10%)	€ 35.000	€ 6.750	€ 3.850	€ 9.250	€ 0	€ 27.100	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Subtotaal	€ 385.000	€ 74.250	€ 42.350	€ 101.750	€ 0	€ 298.100	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Winst&risico, AK, UK (20%)	€ 77.000	€ 14.850	€ 8.470	€ 20.350	€ 0	€ 59.620	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
VAT (25%)	€ 96.250	€ 18.563	€ 10.588	€ 25.438	€ 0	€ 74.525	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Inzet bijzonder materieel, milieu, verkeersmaatregelen, vergunningen, onvoorzien (20%)	€ 77.000	€ 14.850	€ 8.470	€ 20.350	€ 0	€ 59.620	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
TOTAAL	€ 635.250	€ 122.513	€ 69.878	€ 167.888	€ 0	€ 491.865	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Besluitgeschiedenis

- Koepelnota Beheer Openbare Ruimte West Betuwe 2019-2023, vastgesteld door de raad in juni 2019.

Beoogd effect

Voldoen aan onze wettelijke zorgplicht voor het onderhoud en beheer van de civieltechnische kunstwerken, op basis van een programmatische aansturing.

Argumenten

1.1 Hiermee voldoen we aan onze zorgplicht.

Vanuit wetgeving heeft de gemeente een aantal belangrijke zorgplichten voor de civiele kunstwerken. Het inzicht in de staat van onderhoud van een object op basis van inspecties en kwaliteitsmetingen is belangrijk voor:

- het blijvend veilig kunnen gebruiken van de objecten;
- het kostenefficiënt inplannen van noodzakelijk onderhoud;
- het voorkomen van kapitaalvernietiging.

Vanuit deze plicht is de behoefte ontstaan aan een goed onderbouwd beheerprogramma voor civiele kunstwerken. Met het vaststellen van het Programma civiele kunstwerken gemeente West Betuwe periode 2025 – 2034 kunnen de civiele kunstwerken verantwoord onderhouden worden.

1.2 Hiermee stappen we over van ad hoc aanpak van het beheer van de kunstwerken naar een *preventieve, planmatige en op risico gestuurde onderhoudsstrategie*.

In 2018, toen alle civiele kunstwerken vanwege de toen aanstaande fusie zijn geïnventariseerd, werd duidelijk dat er op korte termijn groot onderhoud uitgevoerd moest worden aan diverse kunstwerken. Wegens capaciteitstekort binnen de gemeentelijke organisatie was er sinds de fusie geen plan en geen budget beschikbaar om het benodigde groot onderhoud voor te bereiden en uit te voeren.

Om het onderhoud van de civieltechnische kunstwerken planmatig en risico gestuurd uit te kunnen voeren, is opdracht gegeven aan een ingenieursbureau om onze civieltechnische kunstwerken te inspecteren en het onderhoud in beeld te brengen voor een periode van 10 jaar. De adviezen en geconstateerde werkzaamheden (dagelijks en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen) die uit het inspectierapport naar voren kwamen zijn verwerkt in het meerjaren onderhoudsplan (MJOP).

1.3 Hiermee werken we het achterstallig onderhoud weg

Door het genoemde capaciteitstekort kon in de afgelopen jaren alleen ad hoc beheer en onderhoud van de kunstwerken worden uitgevoerd. Hierdoor voldoen diverse objecten niet meer aan het vastgestelde kwaliteitsniveau B ('redelijk'). Dit betekent dat er sprake is van kapitaalvernietiging. Als kapitaalvernietiging aan de orde is, is er sprake van achterstallig onderhoud.

Achterstallig onderhoud kan leiden tot hogere herstellasten en ook tot onveilige situaties als niet meer wordt voldaan aan de wettelijke normen. Daarom dient achterstallig onderhoud zo snel mogelijk te worden hersteld. In het Programma civiele kunstwerken gemeente West Betuwe periode 2025 – 2034 is het uitgangspunt om het achterstallig onderhoud in 2024 en 2025 weg te werken.

2.1 Hiermee voorkomen we schommelingen in uitgaven aan voor het onderhoud aan de kunstwerken

De gemeente West Betuwe heeft een egalisatiereserve gevormd voor regulier en groot onderhoud om schommelingen in de jaren te voorkomen. De werkelijke kosten worden

jaarlijks uit deze reserve gedekt. Op basis van het programma 'Civiele kunstwerken gemeente West Betuwe 2025 – 2034' is geanalyseerd hoeveel kosten de gemeente de komende 10 jaar moet maken om de civiele kunstwerken goed te onderhouden.

De kosten voor regulier en groot onderhoud worden in totaal begroot op circa € 2,7 miljoen euro voor de komende 10 jaren. Omdat de kosten per jaar verschillen willen we de gemiddelde kosten per jaar uit smeren over de komende 10 jaren door gebruik te maken van een jaarlijkse toevoeging in de egalisatiereserve civiele kunstwerken.

In de begroting staat nu een jaarlijkse toevoeging begroot van circa € 50.000 per jaar. Om de totale kosten te kunnen dekken is het advies om deze toevoeging jaarlijks te verhogen naar € 267.000 per jaar. Dit betekent dat jaarlijks € 217.000 extra drukt op de exploitatie van de meerjarenbegroting.

3.1 Hiermee kunnen we kunstwerken vervangen als uitvoeren van onderhoud niet meer verantwoord is.

Wij volgen vanuit duurzaamheidsoogpunt de strategie om levensduurverlengend onderhoud uit te voeren. Vervanging van kunstwerken is nodig als het uitvoeren van onderhoud economisch gezien niet meer doelmatig is en/of de veiligheid in het geding komt. In het programma 'Civiele kunstwerken gemeente West Betuwe 2025 – 2034' is op basis van dit uitgangspunt opgenomen dat er voor € 1.352.175 aan investeringen benodigd zijn voor de komende 10 jaren. Om tot goede aansluitingen met en overgangen naar bestaande infrastructuur te komen, is rekening gehouden met een opslag van 10% (€ 135.218). In totaal is er voor € 1.487.393 aan investeringen benodigd. Deze investeringen leiden tot kapitaallasten. Het advies is om de kapitaallasten te dekken uit het exploitatieresultaat van de meerjarenbegroting (begrotingssaldo 2025 en verder).

4.1 De egalisatiereserve zorgt voor gelijkmatige lasten voor het beheer van kunstwerken gedurende de komende 10 jaar

De gemeente heeft reeds een egalisatiereserve ingesteld voor het beheer van kunstwerken. Deze keuze is gemaakt om ervoor te zorgen dat de kosten en lasten van de bedrijfsvoering met betrekking tot de civiele kunstwerken gelijkmatig over de planjaren worden verdeeld.

De werkelijke uitgaven verschillen van jaar tot jaar, omdat deze zijn gebaseerd op de inspectieresultaten. Na analyse van de inspectieresultaten zijn de benodigde maatregelen aan planjaren gekoppeld. Omdat in het ene jaar meer onderhoud uitgevoerd moet worden dan in het andere jaar ontstaan – soms forse – kostenverschillen per jaar. Daarbij komt dat op basis van nieuwe inspectieresultaten besloten kan worden om onderhoud uit te stellen of juist te vervroegen, waardoor over- en onderschrijdingen ontstaan. Dit is voor de bedrijfsvoering van de gemeente niet wenselijk. Om die reden is ervoor gekozen om voor het dagelijks en groot onderhoud van civiele kunstwerken gebruik te maken van de egalisatiereserve.

5.1 Levensduur verlengend onderhoud als duurzaamheidskeuze

De gemeente kiest er vanuit duurzaamheidsoverwegingen voor om civiele kunstwerken zo lang mogelijk in gebruik te houden. Dit betekent dat de gemeente kiest voor levensduurverlengend onderhoud zolang dit een doelmatige en veilige keuze blijft. Dit wordt bepaald op basis van de periodiek uit te voeren inspecties en nadere onderzoeken en vormt een criterium tijdens de evaluatie van het programma in 2029.

Dit betekent dat de wij, in afwijking op de financiële verordening, adviseren om investeringen voor nieuwe houten kunstwerken te activeren en af te schrijven over een periode van 40 jaar en nieuwe betonnen en stalen kunstwerken te activeren en af te schrijven over een periode van 80 jaar.

Dit uitgangspunt heeft ertoe geleid dat in het programma Civiele kunstwerken een aanvullend advies vanuit duurzaamheidsoverwegingen is opgenomen (paragraaf 6.7) voor dagelijks onderhoud.

Kanttekeningen

1.1 Geen toetsing aan eisen en voorschriften in Bouwbesluit

De gemeente West Betuwe heeft de kunstwerken laten inspecteren op basis van de NEN 2767 Conditie meting gebouwde omgeving. NEN 2767 is de norm voor conditie meting van civiele kunstwerken. Met de inspectieresultaten hebben we input voor het onderhoudsprogramma gekregen en hebben we grip op de technische toestand (inclusief veiligheid), de risico's en kosten op korte en lange termijn.

In het Bouwbesluit 2012 staat dat bouwwerken, waaronder civieltechnische kunstwerken, zodanig gebouwd moeten worden dat er geen gevaar voor de gezondheid en de veiligheid ontstaat. Het bouwwerk moet voldoen aan de eisen en voorschriften die zijn vastgelegd in het Bouwbesluit.

De kunstwerken zijn tijdens de in november en december 2023 uitgevoerde inspectie in het kader van de constructieve veiligheid niet getoetst aan het Bouwbesluit 2012. De reden hiervoor is dat in de praktijk blijkt dat oudere bruggen die ontworpen zijn volgens oude normen (van voor 2012), constructief niet altijd voldoen aan de Bouwbesluit-eisen. Dit vormt echter geen risico voor veiligheid en aansprakelijkheid; veiligheid is een belangrijk onderdeel van de NEN2767 toetsing op basis waarvan de civiele kunstwerken van West-Betuwe zijn geïnspecteerd. Deze werkwijze is gangbaar in Nederland.

2.1 Onvoldoende budget voor onderhoud leidt tot achterstallig onderhoud en kapitaalvernietiging

De gemeente is op basis van wetgeving verantwoordelijk voor het beheer van de civieltechnische kunstwerken gelegen in openbare wegen. De essentie betreft dat de beheerder moet optreden als 'goede rentmeester'. Daarmee heeft de gemeente ook de zorg om kapitaalvernietiging te voorkomen. Van kapitaalvernietiging is sprake wanneer door achterstallig onderhoud het kapitaalgoed de beoogde levensduur niet kan halen. Daarnaast hanteert de gemeente beeldkwaliteitsniveau B (CROW Kwaliteitscatalogus openbare ruimte

2023) als basisniveau voor alle beheerdisciplines. Bij achterstallig onderhoud wordt er niet (meer) voldaan aan het door de raad vastgestelde minimale kwaliteitsniveau of de wettelijke norm.

Achterstallig onderhoud leidt niet alleen tot kapitaalvernietiging, maar kan ook leiden tot hogere herstellasten en ook tot onveilige situaties. Ook daarom dient het ontstaan van achterstallig onderhoud te worden voorkomen. De gevraagde aanvullende jaarlijkse dotatie in de egalisereserve kunstwerken is het minimale bedrag dat nodig is om achterstallig onderhoud aan kunstwerken en daarmee kapitaalvernietiging te voorkomen.

2.2 We dienen een negatieve stand van de egalisereserve te voorkomen

De omvang van de egalisereserve, rekening houdend met de jaarlijkse toevoegingen, moet in elk geval toereikend zijn om het toekomstig geplande onderhoud op elk moment in de tijd ten laste van de reserve te kunnen brengen. Met andere woorden: de voorziening mag geen negatief saldo krijgen. Bij het onderdeel Financiën is in het jaar 2031 te zien dat de reserve negatief wordt. Een kleine verschuiving in de onderhoudswerkzaamheden kan het tekort al tenietdoen. Om deze reden is het advies om de extra benodigde toevoeging van € 217.000 niet verder te verhogen.

3.1 Niet tijdig vervangen van kunstwerken kan leiden tot onveilige situaties en negatieve effecten voor inwoners en ondernemers

Als het uitvoeren van (groot) onderhoud aan een kunstwerk niet meer leidt tot het waarborgen van de veiligheid voor gebruikers van het kunstwerk en/of als het uitvoeren van onderhoud economisch gezien niet meer verantwoord is, dient een kunstwerk te worden vervangen. Als de financiële middelen hiervoor niet beschikbaar zijn, dienen andere maatregelen genomen te worden, zoals het afsluiten van het kunstwerk voor gebruik of het beperken van het gewicht van voertuigen die gebruik mogen maken van het kunstwerk. Omdat de meeste kunstwerken een belangrijke schakel vormen in de gemeentelijke infrastructuur, hebben dit soort (tijdelijke) maatregelen negatieve effecten op de bereikbaarheid en leefbaarheid en ze kunnen leiden tot negatieve economische effecten voor ondernemers.

3.2 Periodiek uitvoeren inspecties kan leiden tot nieuwe inzichten voor het onderhoud

Het programma 'Civiele kunstwerken gemeente West Betuwe 2025-2034' is tot stand gekomen op basis van inspecties die zijn uitgevoerd in november en december 2023. Het periodiek uitvoeren van inspecties in de toekomst maakt onderdeel uit van het planmatig onderhoud dat uitgevoerd gaat worden. De uitslag van toekomstige inspecties kan zijn dat er voor een of meer objecten voor vervanging gekozen moet worden, in plaats van (groot) onderhoud. Indien dit het geval is, zullen wij uw raad hierover informeren en indien nodig een passend voorstel doen voor aanpassing van het investeringskrediet.

4.1 Pieken en dalen in onderhoudskosten gaan ten koste van financiële stabiliteit

Inspectieresultaten zijn momentopnames. Nieuwe inspecties kunnen leiden tot nieuwe inzichten over het moment waarop (groot) onderhoud aan kunstwerken moet worden uitgevoerd. Er kunnen daardoor over- en onderschrijdingen op het budget ontstaan. Als

ervoor gekozen wordt om over- en onderschrijdingen op het budget ten laste te brengen van het boekjaar waarin ze optreden, dan gaat dit ten koste van de financiële stabiliteit en flexibiliteit van de gemeente. Daarom adviseren wij om over- en onderschrijdingen in het kunstwerkenbeheer te verrekenen met de egalisatiereserve.

4.2 Verificatie areaal kunstwerken

In 2024 zal een verificatie worden uitgevoerd op het areaal civiele kunstwerken dat in eigendom en beheer is bij de gemeente West Betuwe. Indien uit de verificatie naar voren komt dat meer kunstwerken in eigendom zijn bij de gemeente West Betuwe dan nu de bekend is, kan dit voor de periode 2025 – 2034 gevolgen hebben voor het benodigde onderhoudsbudget. Er zijn momenteel geen aanwijzingen dat er sprake is van wezenlijke wijzigingen in het areaal kunstwerken. Daarom verwachten wij dat eventuele extra onderhoudskosten via de egalisatiereserve verrekend kunnen worden.

5.1 Verhogen afschrijvingstermijn kan tot hogere onderhoudskosten leiden

Het vergroten van de technische levensduur van assets kan gepaard gaan met toenemende kosten voor onderhoud en reparatie na verloop van tijd. Het verlengen van de levensduur is op korte termijn kostenbesparend, maar oudere kunstwerken kunnen meer onderhoud vereisen om operationeel te blijven. De duurzame strategie die gevolgd wordt in het programma 'Civiele kunstwerken gemeente West Betuwe 2025-2034' is 'levensduur verlengend onderhoud uitvoeren'. Dit betekent dat in de financiën van het programma rekening is gehouden met extra onderhoudskosten aan kunstwerken die het einde van hun levensduur naderen. Het verouderen van assets kan ook leiden tot het niet meer voldoen aan de vereisten op het gebied van wet- en regelgeving. Door de kunstwerken periodiek te inspecteren, waarbij ook een toetst op wet- en regelgeving plaatsvindt, houden we dit soort risico's in beeld en kunnen we, indien nodig, passende maatregelen treffen.

Financiën

Onderstaand financieel advies is onder voorbehoud van de integrale afweging van bij de Perspectiefnota 2025

Regulier en groot onderhoud:

Gemeente West-Betuwe heeft een egalisatiereserve gevormd voor regulier en groot onderhoud om schommelingen in de jaren te voorkomen. De werkelijke kosten worden jaarlijks uit deze reserve gedekt. Op basis van het programma Civiele kunstwerken gemeente West Betuwe 2025 – 2034 is geanalyseerd hoeveel kosten de gemeente de komende 10 jaar moet maken om de civiele kunstwerken goed te onderhouden. Hieronder zijn de tabellen opgenomen waarin de kosten per jaar te zien zijn.

Omschrijving	2025 (€)	2026 (€)	2027 (€)	2028 (€)	2029 (€)
<i>Regulier onderhoud</i>					
Inspectie	3.000	3.000	28.600	5.000	3.000
Reinigen	8.100	45.650	8.100	45.650	8.100
Betonreparatie	950	-	-	-	-

28 mei 2024

Kenmerk GZDGWB/1408114/1408275

Omschrijving	2025 (€)	2026 (€)	2027 (€)	2028 (€)	2029 (€)
Eenmalige acties divers	3.560	-	-	-	-
Calamiteiten onderhoud	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
<u>Groot onderhoud</u>					
Slijtlaag/asfaltherstel	15.248	48.919	-	34.374	4.125
Conserveren	39.995	50.680	2.820	69.856	16.362
Vervangen diverse onderdelen	1.540	1.540	1.540	13.776	1.540
Vervangen houten onderdelen	12.300	3.200	13.950	8.213	-
Vervangen stalen onderdelen	16.575	-	-	-	-
<u>Aanvullende kosten regulier en groot onderhoud</u>					
Winst & risico, algemene kosten en uitvoeringskosten (20%)	22.654	32.998	13.402	37.774	9.025
VAT - kosten voor voorbereiding (engineering en projectmanagement), administratie en toezicht (25%)	28.317	41.247	16.753	47.217	11.282
Bijzonder materieel (duikploeg, hoog-, laagwerker etc.), milieumaatregelen, etc. en onvoorzien (20%).	22.654	32.998	13.402	37.774	9.025
Totale kosten per jaar	186.892	272.232	110.567	311.634	74.460

Omschrijving	2030 (€)	2031	2032	2033	2034
<u>Regulier onderhoud</u>					
Inspectie	69.000	36.600	25.000	29.000	52.000
Reinigen	47.650	8.100	45.650	8.100	45.650
Betonreparatie	-	-	-	-	-
Eenmalige acties divers	1.500	-	-	-	-
Calamiteiten onderhoud	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
<u>Groot onderhoud</u>					
Slijtlaag/asfaltherstel	57.108	104.895	25.836	-	47.663
Conserveren	119.584	43.980	5.420	106.255	24.524
Vervangen diverse onderdelen	3.340	1.540	3.380	1.740	1.540
Vervangen houten onderdelen	43.511	-	19.350	-	-
Vervangen stalen onderdelen	-	-	-	-	-
<u>Aanvullende kosten regulier en groot onderhoud</u>					
Winst & risico, algemene kosten en uitvoeringskosten (20%)	70.739	41.423	27.327	31.419	36.675
VAT - kosten voor voorbereiding (engineering en projectmanagement), administratie en toezicht (25%)	88.423	51.779	34.159	39.274	45.844
Bijzonder materieel (duikploeg, hoog-, laagwerker etc.), milieumaatregelen, etc. en onvoorzien (20%).	70.739	41.423	27.327	31.419	36.675
Totale kosten per jaar	583.593	341.740	225.449	259.207	302.572

De kosten voor regulier en groot onderhoud worden in totaal begroot op circa € 2,7 miljoen euro voor de komende 10 jaren. Omdat de kosten per jaar verschillen, is het advies om de gemiddelde kosten per jaar uit te smeren over de komende 10 jaren door gebruik te maken van een jaarlijkse toevoeging in de egalisatiereserve civiele kunstwerken.

In de begroting staat nu een jaarlijkse toevoeging begroot van circa € 50.000 per jaar. Om de totale kosten te kunnen dekken is het advies om deze toevoeging jaarlijks te verhogen naar € 267.000 per jaar. Dit betekent dat jaarlijks € 217.000 extra drukt op de exploitatie van de meerjarenbegroting.

Hieronder is het verloop van de reserve weergegeven.

Verloop reserve civiele kunstwerken	2025	2026	2027	2028	2029
Stand reserve 01-01	-	78.231	73.221	229.848	185.409
Bestaande begrote toevoeging	48.123	50.222	50.194	50.194	50.194
Extra benodigde toevoeging	217.000	217.000	217.000	217.000	217.000
Kosten	186.892	272.232	110.567	311.634	74.460
Stand reserve 31-12	78.231	73.221	229.848	185.409	378.143

Verloop reserve civiele kunstwerken	2030	2031	2032	2033	2034
Stand reserve 01-01	378.143	61.744	-12.802	28.942	36.930
Bestaande begrote toevoeging	50.194	50.194	50.194	50.194	50.194
Extra benodigde toevoeging	217.000	217.000	217.000	217.000	217.000
Kosten	583.593	341.740	225.449	259.207	302.572
Stand reserve 31-12	61.744	-12.802	28.942	36.930	1.552

In het jaar 2031 is te zien dat de reserve negatief wordt. Volgens de wet is dit niet toegestaan, echter een kleine verschuiving in de onderhoudswerkzaamheden kan het tekort al tenietdoen. Hierdoor het advies om de extra benodigde toevoeging van € 217.000 niet verder te verhogen.

Investerings

In het programma 'Civiele kunstwerken gemeente West Betuwe 2025 – 2034' is opgenomen dat er voor € 1.352.175 aan investeringen benodigd zijn voor de komende 10 jaren, incl. 10% (€ 135.218) voor kosten van aansluiting op aanliggende wegen. In totaal is er voor € 1.487.393 aan investeringen benodigd.

Hieronder zijn de kapitaallasten per jaar berekend. Het advies is om de kapitaallasten te dekken uit het exploitatieresultaat van de meerjarenbegroting (begrotingssaldo 2025 en verder).

Kosten investeringen civiele kunstwerken	2025	2026	2027	2028	2029
Afschrijvingskosten *)	-	7.941	11.003	12.750	16.948
Rentekosten	19.058	22.495	24.269	28.923	28.415
Totale kapitaallasten	19.058	30.435	35.273	41.674	45.362

Kosten investeringen civiele kunstwerken	2030	2031	2032	2033	2034
Afschrijvingskosten *)	16.948	23.572	23.572	23.572	23.572
Rentekosten	42.662	41.955	41.248	40.541	39.834
Totale kapitaallasten	59.610	65.527	64.820	64.113	63.406

*) De afschrijvingstermijnen in bovenstaande berekening wijken af van de financiële verordening van de gemeente West-Betuwe. Op basis van advies van het ingeschakelde adviesbureau schatten we de levensduur van houten en betonnen bruggen hoger in dan voorheen.

Communicatie en participatie

We publiceren actief naar de kernen over het onderhoud aan de civiele kunstwerken. We leggen daarbij uit hoe we het onderhoud in de komende jaren gaan uitvoeren. We zetten hiervoor de gemeentepagina en de website in. Op het moment dat het gaat over het uitvoeren van een inspectie en de noodzakelijke (tijdelijke) maatregelen, worden de direct betrokken inwoners en bedrijven en weggebruikers hierover geïnformeerd. Denk aan afsluitingen of omleidingen. Hier vindt passende informatieverstrekking plaats. Per situatie wordt beoordeeld of het informeren per brief nodig is of dat volstaan kan worden met het plaatsen van bebording.

Uitvoering/Planning

Na het vaststellen van het programma gaan we samen met de gebiedsmakelaars, dorpsraden en ondernemersverenigingen actief per gebied aan de slag. Op basis van de gemaakte keuzes bekijken we of we punten van de kernagenda's of andere wensen die in de kernen leven kunnen combineren met het onderhoud, al dan niet in combinatie met andere maatregelen in de openbare ruimte, zoals bijvoorbeeld onderhoud aan wegen.

Evaluatie

Halverwege de looptijd van het programma evalueren we het beleid en het uitgevoerde onderhoud (2029). Waar staan we, wat is er al gerealiseerd en wat gaan we de resterende periode doen. Indien de ontwikkelingen vragen om een aanpassing van het beleid bespreken we dit met de raad. Na het uitvoeren van de evaluatie stellen wij een evaluatierapportage op, die wij ook zullen delen met de raad.

Risicoparaagraaf

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Veiligheid vermindert	Persoonlijk risico	Reëel	Persoonlijk Gemeente (aansprakelijkheid)	Planmatig onderhoud op basis van een door het bestuur vastgesteld programma

28 mei 2024

Kenmerk GZDGWB/1408114/1408275

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Onvoldoende financiële middelen	Beleid kan niet uitgevoerd worden	Reëel	Het niet realiseren van het benodigde onderhoud om objecten duurzaam in stand te houden en tijdig te vervangen	Inspecties uitvoeren voorafgaand aan de geprognosticeerde groot onderhouds- en vervangingsmaatregelen, om te toetsen of ze noodzakelijk zijn. Indien nodig eenmalig budget aanvragen via de raad.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe
de griffier,
Hans van der Graaff

de voorzitter,
Servaas Stoop